אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת שנז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ח' ניסן תרע"א - יפו

נמען: ועד פתח תקווה - 'התקנות בדבר האקליפטוס'

תקנות לנטיעת אקליפטוסים, שהשורשים שלהם מזיקים לשכנים: אין לנטוע בלי רישיון הוועד. בבֵצה או בהמלצת שני רופאים מותר לנטוע לצורך בריאות, עם תעלה מגינה שהוצאותיה מתחלקות. ההרחקה הכללית היא עשרה מטרים מגבול השכן. אם הכוונה להציק לשכן כדי שימכור את אדמתו, אפשר להרחיק יותר, בהכרעה של שני שלישים. עצים שניטעו אחרי האזהרה ייעקרו. ספקות יוכרעו בוועד, עם נציגים מוספים משני הצדדים.

עיקרי הדברים

- רישיון לנטיעת אקליפטוס.
- צורכי בריאות (ייבוש ביצות).
- הרחקת עשרה מטרים ותעלה.
- מניעת הצקה לשכן.
- סדרי הכרעה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ח' ניסן תרע"א[4]. [ח' בניסן תרע"א (1911)]

(לכבוד ועד המושבה, פתח תקוה).

התקנות בדבר האקליפטוס. [עצי האקליפטוס ניטעו לייבוש ביצות ונגד המלריה, אבל שורשיהם התפשטו והזיקו לשדות השכנים]

א) אסור לנטע עצי איקלי' בלא רשיון הועד.

ב) הועד כשימצא לנכון לתן את הרשיון, ע"פ[5] הנמוקים מיסוד התקנות שיתבארו להלן, יתן להנוטע את הרשאתו בכתב, שבה יהי'[6] מבואר ג"כ[7] ע"פ איזה סעיף מסעיפי התקנות הורשה הנוטע לנטוע את האיק'.

ג) כמו-כן ירשם בספר הועד למזכרת, שע"פ[8] דרישתו של נוטע פלוני, החליט הועד לתן לו את הרשיון לנטוע ע"פ היסוד המיוחד לזה.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"א - השנה תרע"א (1910/1911)
5 ע"פ - על פי
6 יהי' - יהיה
7 ג"כ - גם כן
8 שע"פ - שעל פי

ד) בספר הועד וכן בכתב ההרשאה יפורשו ג"כ כל ההגבלות והתנאים השייכים לאותו הנוטע המורשה, ע"פ יסוד התקנות הנ"ל[9].

ה) במקום בצה, או בכל אופן שהבא על זה תעודה משני רופאים מומחים שיש הכרח לנטע איקי בשביל שמירת הבריאות, יותן הרשיון לפי הצורך של יבשת הבצה, או לפי אותה התכונה שיתוו הרופאים, בתוכן השטח שעליו תתפשטנה הנטיעות הנ"ל.

ו) גם באופן המבואר בסעיף ה' תעשה תעלה, שרחבה ועמקה יהי' ע"פ אומד בקייאים שיעמיד הועד, באופן שתהי'[10] התעלה הנ"ל מגנת כפי האפשרי מהתפשטות הנזק הבא לרגלי השרשים של האיקי, העתידים להתפשט בתוך הקרקע המצרנית.

ז) הוצאות חפירת התעלה ומקומה יהיו נדונים מחצה על מחצה, בין הנוטע את האיקי ובין בעל המצר המעכב על ידו. [השכן שקרקעו גובלת בנטיעה]

ח) כל הנוטע עצי איקלי צריך להרחיק עשרה מתר, [עשרה מטרים] מגבול של שכנו, חוץ מרוחב התעלה שהנוטע צריך להרחיק, כדי לתן את חצי רחבה מקרקעו, כמבואר בסעיף ז'. יוצא מכלל זה הוא רק אם השטח של עשרה המתר יהי' נדון ע"פ המבואר בסעיף ה', דהיינו שיהי'[11] מקום בצה, או באופן אחר המוכרח ע"פ תעודת הרופאים להיות נטוע באיקי להגנת הבריאות.

ט) אם יראה הועד את מצב הענין, שהבא לנטוע את האיקליפטוס כונתו היא כדי להציק את שכנו, שיהי' מוכרח למכור לו את אדמתו, אזי לא יתנו את הרשיון לנטע את האיקי, כי"א[12] בשיעור הרחקה המספקת להסיר כל היזק מקרקע הסמוכה. ויש בידי הועד להרחיב את ההרחקה יותר משיעור האמור בסעיף ח', כפי ראות עיניו.

י) אם ירצה אחד מהצדדים המחולקים בדבר הרשיון של נטיעת האיקי גם אחרי ההרחקה האמורה בסעיף ח', על פי האמור בסעיף ט', שישבו עם הועד עוד שני אנשים מבני המושבה, מכל צד, כדי להכריע את הענין ע"פ אומד הדעות, אם באמת כונת הנוטע היא כדי להציק את שכניו למכור לו את אדמתו, הרשות בידו, ואלה הנוספים ידונו בזה יחד עם חברי הועד.

י"א(ההחלטה שהכונה של הנוטע היא כדי להציק לשכנו, באופן שלא תספיק לו ההרחקה של סעיף ח', צריכה להתקיים ע"פ רוב מכריע של שני שלישי הנאספים לדון בזה.

י"ב(אותם האיקי הנטועים מכבר אין צריך לעקור אותם, והרי הם בחזקתם, רק אותם אשר נטעו אחרי שנתפרסמה האזהרה שלא לנטע עד בירור הדין, הם צריכים להעקר, עד כדי שיעור ההרחקה האמורה בסעיף ח'. הוצאת העקירה באופן זה חלה היא כולה על בעל המצר הדורש את ההרחקה.

י"ג(אם יהי' ידוע להועד שהקרקע המצרנית אינה ראוי' לשום נטיעה או זריעה העלולה להיות נפסדת ע"י[13] האיקי הסמוכים, אז יתן רשיון לנטע את האיקי סמוך למצר בלא שום הרחקה.

י"ד(בשיעור ההרחקה האמורה בסעיף ח', אין חילוק בין אם על הקרקע המצרנית ישנן כבר נטיעות או זרעים, העלולים להפסד ע"י האיקי, או שאינם עדיין, רק שתהי' הקרקע ראוי' לנטיעות וזרעים כאלה, יוצא מכלל זה הוא רק אם אין הקרקע ראוי' כלל לנטיעות וזרעים כאלה העלולים להפסד ע"י האיקי, כמבואר בסעיף י"ג.

---

9 הנ"ל - הנזכר לעיל

10 שתהי' - שתהיה

11 שיהי' - שיהיה

12 כי"א - כי אם

13 ע"י - על ידי

ט"ו(אומד זה אם הקרקע אינה ראוי' לנטיעות וזרעים המקבלים הפסד ע"י האיק' יאושר ע"פ הועד בהכרעת הרוב.

ט"ז(כל ספק בעניני התקנות הללו, יוחלט ע"פ חות דעת הועד, בהכרעת הרוב. אבל יש רשות לכל אחד מן הצדדים לדרוש, שיצטרפו עם הועד עוד עד שני אנשים לכל צד, להחליט את הספק על פי חות דעתם של רוב הנאספים, שהם חברי הועד והנוספים להם ע"פ הדרישה הנ"ל.

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳